

Олимпийските потайности

Продължава поредицата „Олимпийските потайности“. Тя стартира с репортаж за Олимпийския музей в Лозана и за замъка на МОК в града, наемът за който е 1 франк годишно. После разказахме как България едва не провали щафетата с огъня за игрите в Мюнхен през 1972 г. Причината - държавното ръководство не иска да пусне на наша

територия факлата на „Круп“, направил фашистките оръдия от Втората световна война. Разкрихме и как президентът на МОК Ейвъри Бръндейдж замалко не подал оставка заради сесията на комитетта в София през 1957 г.

Утре четете как България посрещна олимпийския огън на път за олимпиадата в Берлин през 1936 година. ♦

Николай КРЪСТЕВ

Българският мъжки отбор по баскетбол е единственият тим в историята, изваден от вече започнал турнир на спортна игра от олимпийската програма. Съставът ни си тръгва седмица преди края на летните игри в Рим през 1960 г.

Националите резонно заминават с голяма кошница на олимпиадата. Разполагаме с великолепен отбор, в който личат Цвятко Барчовски, Илия Мирчев, братовчедите Георги и Любомир Панови, Атанас Пейчински, Виктор Радев. Тимът ни има сребро от европейското през 1957 г. в София, а няколко седмици преди игрите печели крайната победа на супертурнир в Москва, където сломява с 2 точки дори СССР.

Преди заминаването на олимпийците за Рим полк Желязко Колев, председател на БСФС и водач на олимпийската ни делегацията, типично в свой стил разпределя поръчения, планирайки класирането на всички българи в италианската столица. „Вие, баскетболистите, с победите в Москва

**сами си поставихте
задачата -
сребърни медали!**

Колев не търпи противоречия, само преди няколко месеца се е прочул с почти невероятно изпълнение - сменил е на полувремето съдията на футболен мач. Сторило му се на партийния функционер, че арбитърът не свири добре и се разпредил вторите 45 мин да ръководи друг. Така и станало.

В Рим обаче отборът ни изненадващо губи от Югославия първия мач (62:67). „Подценихме съперника, защото го бяхме победили безпроблемно с 20 точки разлика две седмици по-рано - спомня си Георги Панов, един от най-големите баскетболисти в състава ни по онова време. После спечелихме срещу най-силния отбор в групата Чехославия (75:69), но накрая паднахме от Франция (72:73), която вече бе отпаднала.“

Цяла нощ след мача баскетболистите не заспиват. Събират се в една стая, покрусени от мъка не могат да повярват, че са извън голямата игра за разпределението на медалите.

Георги Панов

„Някъде около 3 часа след полунощ при нас дойде Желязко Колев - спомня си Георги Панов. - Постави ни ултима-

тум. Че ще доиграем турнира само ако дадем обещание, че ще спечелим всичките си мачове до края в групата за разпределение на местата от 9-о до 16-о. Ние се спогледахме, разменихме няколко мнения, но като цяло сметнахме, че подобно обещание не може да

се даде. Най-малкото защото бяха отпаднали и други силни отбори, пък и в спорт като баскетбола никога победителят не е ясен. Тогава Колев рече и отсече: „Утре си тръгвате!“

И наистина - още на следващия ден по обяд баскетболистите заедно със съси-

пания си треньор Никола Колев се качват на влака в посока България. Сутринта мнозина се опитват да разубедят Колев, обяснявайки му, че олимпийската ни делегация ще бъде глобена здраво за напускането на турнира. Колев обаче остава непреклонен и тимът ни

**скоропостижно
си стяга багажа**

„Нищо не ни струваше едно обещание само за победи до края на състезанието - казва Георги Панов. - И щяхме да изкараме още една приятна седмица в Рим. А ако бяхме паднали в още някой мач - какво толкова, нямаше да ни вкарат в затво-

ра, нали?! Но ние предпочетохме да сме честни и ни отзоваха от олимпиадата.“

Опасенията за жестока санкция се сбъдват. Глобата за Българския олимпийски комитет е \$ 2000 - огромна за онова време, гласи информация от архивите на Олимпийския музей в Лозана. В отчета за игрите се обяснява, че санкцията е за „немотивирани и необяснимо напускане на баскетболния турнир за мъже“.

Година по-късно същият български отбор, провалил се гръмко на олимпиадата в Рим, печели бронзови медали на европейското в Белград. Шампион е СССР, а втори - Югославия. ♦

Лозана - София

Карали спортистите да газят тревата в селото

Ръководителят на българската олимпийска делегация в Рим през 1960 г. Желязко Колев карал някои от спортистите ни да газят тревата в Олимпийското село.

„Няколко души след игрите бяха изумени от заповедите на Колев - спомня си Николай Георгиев, който от 1957 до 1987 г. работи в БОК, а днес е служител на Учебния център към Олимпийския музей в Лозана. - Мотивировката за странната заповед била смехотворна. Колев обяснил разпореждането си с

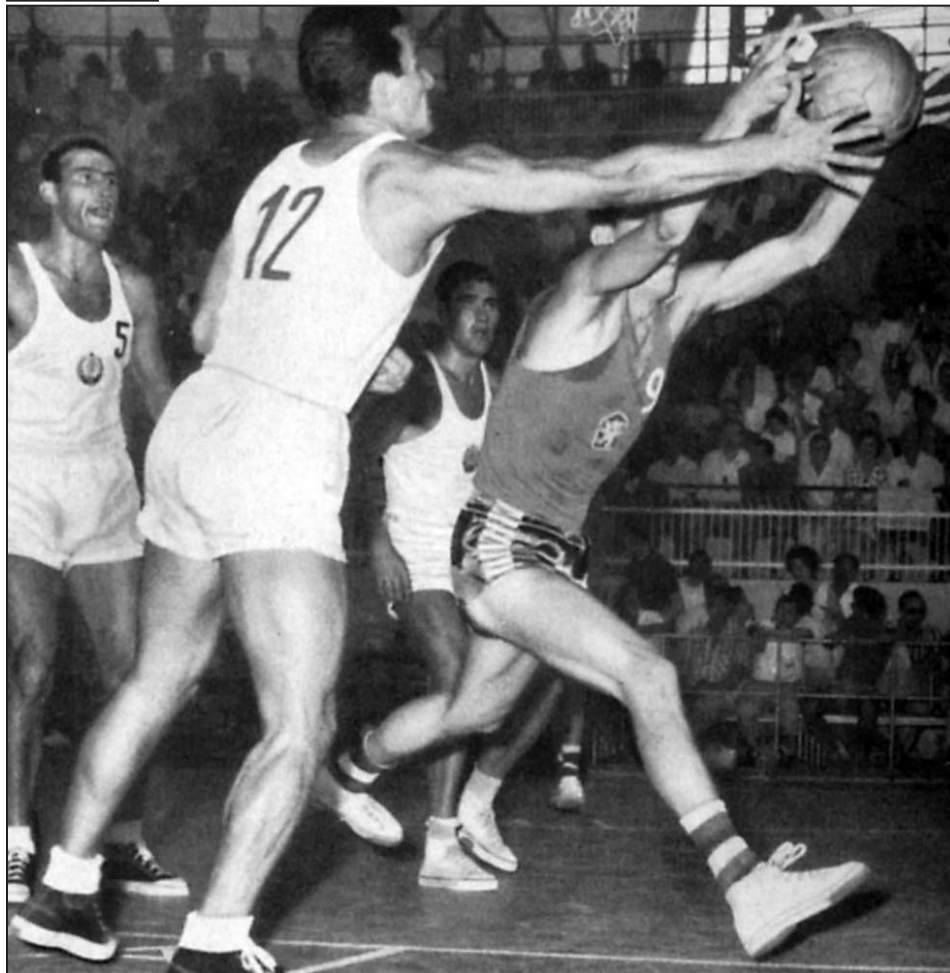
Николай Георгиев

факта, че като се тъпче тревата в Олимпийското село, се създава повече работа за италианския пролетариат, който пък ще печели повече пари. Солидарност в действие. Домакините няколко пъти протестирали, но някои от нашите спортисти продължили да ходят по тревата вместо по алеите до края на игрите.“ ♦

Част от блоковете в Олимпийското село на игрите в Рим през 1960 г. и тревата пред тях, газена умишлено от някои български спортисти. Снимка Архив „Труд“

Партиен шеф вади баскетболистите ни от игрите „Рим '60“

Момент от мача България - Чехославия (72:65) на олимпиадата в Рим. С №12 в бял екип е Любомир Панов, а зад него с №5 е Илия Мирчев. Снимка Архив на Олимпийския музей в Лозана

Само нашите с купони за храна

Само българските спортисти са се хранели в последната седмица на олимпиадата в Рим с купони в стола, спомня си Николай Георгиев, дългогодишен организационен секретар на БОК. „Наши състезатели ми казаха след игрите, че раздали купони за стола само на българите - заяви Георгиев. - Причината била, че домакините засекли как госта от нашите спортисти изнасяли храна от ресторанта. За да хранят екскурзанти, дошли в Рим за игрите. И италианците взели мерки.“ ♦

Българин свири мача САЩ - СССР

Божидар Такев е единият от съдиите на най-очаквания мач от мъжкия баскеттурнир на олимпиадата „Рим '60“. Двубоят САЩ - СССР (81:57) от финалната четворка на практика е сблъсък за златните медали. Успехът на янките им носи златото, а руснаците остават втори.

Такев е една от най-големите фигури в българския баскетбол. Капитан на националния отбор, като треньор той извежда „Акаде-

Божидар Такев

мик“ до 2 финала за КЕШ. Пожизнен почетен член на Международната федерация. През 1972 г. в Мюнхен

друг българин - Артемик Арабаджиян, свири един от най-великите олимпийски баскетболни финали СССР - САЩ (51:50). ♦